

T 153632

จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้ความต้องการสินค้าพื้นเมืองในตลาดมีความละเอียดอ่อนในการเลือกสรรมากขึ้น กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองที่พบในจังหวัดน่านยังคงใช้แนวคิดในการทอผ้า แบบเดิมๆ คือการทอตามช่วงเวลาว่างจากงานประจำ การพัฒนาคุณภาพของผ้าทอยังขาดการใส่ใจอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความต้องการในการปรับตัวเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของผ้าพื้นเมืองในจังหวัดน่าน ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษารูปแบบของการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้กับชุมชนท้องถิ่น ประเมินผลถึงความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการถ่ายทอดฯ ศึกษาศักยภาพความเป็นไปได้ของระบบการตลาดผลิตภัณฑ์ และศึกษาผลลัพธ์ในเชิงเศรษฐกิจของช่างทอผ้าหลังการปรับปรุงและพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อนำสู่การปฏิบัติ (Action Research) โดยการคัดเลือกช่างทอผ้าในท้องถิ่นเข้ารับการอบรม และติดตามประเมินผล

ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า กระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีจะมีความสมบูรณ์และสามารถสร้างประโยชน์ให้กับผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี จำเป็นต้องมีการสอดประสานทั้งก่อนการถ่ายทอดเทคโนโลยี ระหว่างการถ่ายทอดเทคโนโลยีและภายหลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี จากองค์กรต่าง ๆ คณะผู้วิจัยได้ผลสรุปว่า รูปแบบของการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้กับชุมชนท้องถิ่นจะต้องเป็นรูปแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีเชิงบูรณาการ (Integrated Technology Transfer Model) ซึ่งมีองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องคือ กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) องค์กรภายในชุมชน (Community Organization) องค์กรภาครัฐ (Government Organization) องค์กรเอกชน (Private Organization) และองค์กรที่ไม่หวังกำไร (Not-for profit Organization) จึงจะทำให้การถ่ายทอดเทคโนโลยีก่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับการถ่ายทอดฯ

ด้านศักยภาพความเป็นไปได้ของระบบการตลาดผลิตภัณฑ์ พบว่าแนวโน้มด้านการตลาดผ้าทอพื้นเมืองของจังหวัดน่าน ยังคงมีแนวโน้มที่ขยายตัวได้ซึ่งจะสังเกตได้จากความเห็นของร้านค้าที่รับซื้อ ผลผลิตผ้าทอพื้นเมือง ที่ส่วนใหญ่เห็นว่าแนวโน้มของตลาดมีแนวโน้มที่ดีกว่าในปัจจุบัน และส่วนใหญ่มีการนำมาแปรรูปเพื่อสร้างความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ และจากรายได้ของช่างทอที่มีระดับสูงขึ้น พอจะเป็นเครื่องชี้วัดได้ว่าศักยภาพของตลาดยังสามารถขยายตัวได้ในอนาคตอย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ในเชิงเศรษฐกิจของชุมชนหลังปรับปรุงและพัฒนาสินค้า

T153632

ค่าและผลิตภัณฑ์ พบว่าระดับรายได้สูงขึ้นไม่มากนักและยังคงเป็นรายได้เสริม เนื่องจากอาชีพหลักของช่างทอผ้าส่วนใหญ่จะเป็นอาชีพเกษตรกร

การวัดความสำเร็จของโครงการ ฯ เซึ่งปริมาณทำการวัดโดยใช้รายได้ ต้นทุนการผลิต เป็นตัวชี้วัดหลักซึ่งพบว่า ระดับรายได้ของช่างทอผ้าสูงขึ้นหลังจากมีการนำไปปฏิบัติภายหลังการได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี และระดับต้นทุนในการผลิตของช่างทอผ้านั้นต้นทุนส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในระดับเดิม มีลดลงเพียงเล็กน้อย ในการวัดความสำเร็จในเชิงคุณภาพใช้ระดับความพึงพอใจ ประโยชน์ของโครงการ และระดับการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นตัวชี้วัดและสรุปได้ว่า โครงการนี้ได้สร้างความพึงพอใจให้กับผู้เข้ารับการถ่ายทอดเป็นอย่างมากและผู้เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ยังเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในส่วนของระดับการพัฒนาเทคโนโลยี จากผลสรุปค่าเฉลี่ยระดับการพัฒนาความรู้ความสามารถของช่างทอผ้า ทั้ง 6 อำเภอพบว่าค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมของระดับการพัฒนาอยู่ในระดับการพัฒนาในเกณฑ์ พอใช้

The research on technology transfer to develop local wisdom products in Nan province aims to study the appropriate model of transferring technology to local community, to evaluate the capability of developed skills to improve local products, to study the possibility of marketing system and study the economic effects on the weavers after the transfer.

This action research employs a combination of qualitative and quantitative research, a critical approach. 202 weavers were selected under the criteria of being dealers in the related area to participate in the technology transfer workshop including weaving, dying, patterning and choosing threads. The workshop was operated along with pre and post technology transfer evaluation of the product's quality and the weavers got opportunity to study the weaving operation and market in Lamphoon province where the model and concept of marketing are different. The weavers, therefore, were expected to apply the knowledge and create new products within their own group.

The study of technology transfer model indicates that the relation of pre, during, and post technology transfer is necessary for a perfect and applicable technology transfer process. The researchers also found that integrated technology transfer model is appropriate for technology transfer in local level. The concert cooperation among related organizations including target groups, community organizations, governmental organizations, private sectors as well as non-profit organizations will encourage the participants to gain most benefit from the transfer.

According to the storeowners' opinion on local product's marketing, they believed that there is the tendency of expansion indicated by the diversity of the products and increasing income of the weavers. In term of the possible capability of local woven product marketing system, the local product market in Nan province tends to expand. However, in term of the community economic after the product improvement, the income is not, yet, high and is only supplementary earnings as their main occupation is agriculture based.

Using income and capital investment as the main indicators for the project's success in term of quantity, it was found that the weavers' income increased after receiving technology transfer, while, there was a small decrease in the capital investment. In term of quality, using satisfaction, the benefit received for the workshop and the level of technology development as indicators, the participants were very satisfied and agreed that the project was very useful. As to the technology development concluded from the average skill development of weavers from 6 districts, it was considered to be in a satisfying level.